

heeft de bouw van het nieuwe stadhuis niet volgens de thans geldende EG-bepalingen aanbesteed. Gewoon verzuimd de opdracht aan te melden bij het goede adres in Luxemburg. Nu ligt er een vervelend conflict met de Europese Commissie.

En wat te denken van al die provinciale milieu-inspecties die op oorlogssterkte worden gebracht, terwijl de Europese Commissie werkt aan een richtlijn die het milieutoezicht volledig in handen geeft van de politie? Ondanks alle gedoe over Maastricht en het subsidiariteitsbeginsel — wat op een laag bestuursniveau kan worden geregeld, mag niet worden gecentraliseerd — heeft de Europese macht zijn tentakels reeds uitgeslagen. Brussel bemoeit zich met de reiniging van het afvalwater, de veiligheid rond industrieterreinen, het geluidsniveau van drilboren, de recycling van verpakkingsmaterialen, de technische specificaties van trams en metro-treinen, de toegang van geestelijk gehandicapte kinderen tot de gewone kleuterschool. In 1989 heeft het Europese Hof van Justitie bepaald dat de lokale overheden de EG-richtlijnen moeten naleven, ook als deze nog niet zijn opgenomen in de wetgeving van de lidstaten. De gemeenten en provincies zijn dus met handen en voeten gebonden. Alleen weten ze het nog niet.

De Raad voor het Binnenlands Bestuur schrijft in de onlangs verschenen studie 'Europa binnen het bestuur': 'Tot nu toe kwam Europa het binnenlands bestuur binnendruppelen. Dat was maar goed ook. Wanneer het in één keer zou zijn uitgestort, zou het Nederlandse binnenlandse bestuur het niet hebben kunnen verwerken.' Volgens de raad hebben de gemeenten en provincies geen idee hoe in Brussel politiek wordt bedreven: 'De Europese samenwerking wordt gezien als een *black box*, waar bij tijd en wijle iets uit kan komen dat van belang is.'

Terwijl de Nederlandse gemeenten en provincies jacht maakten op subsidies van hooguit een paar ton, hebben de lokale overheden van andere EG-lidstaten reeds een manier gevonden de EG-besluitvorming actief te beïnvloeden. De Duitse deelstaten, de Belgische gewesten en Italiaanse regio's — ze zitten letterlijk bij de Europese Commissie en de Raad van Ministers aan tafel, doordat ze deelnemen aan allerlei expertgroepen en raads werkgroepen. In Nederland schijnt dat niet te kunnen. Het zijn uitsluitend de ambtenaren van de departementen — in een enkel geval bijgestaan door vertegenwoordigers van de Productschappen — die Europees onderhandelen. En als het aan Buitenlandse Zaken lag, bleef de kring beperkt tot ambtenaren van het eigen departement. Waarom mogen de gemeenten of provincies niet gezamenlijk van de partij zijn als daar iets bedisseld wordt over, zeg, de kwaliteit van het zwemwater?

Om de contacten tussen Brussel en de ge-

meenten te kanaliseren hebben het ministerie van Binnenlandse Zaken, de Vereniging Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg een Europa-man benoemd. Maar dat poetst het jarenlange onvermogen van lokale overheden om de EG serieus te nemen niet weg. Te lang werd Brussel gezien als een tombola van subsidie-miljoenen en een hok vol egotrippende Europarlementariërs. Nederland had de Tweede Kamer; die het echter steeds drukker kreeg met het goedkeuren van wetgeving waaraan zij niets kon veranderen, doordat het regelgeving betrof die een rechtstreekse vertolking was van de EG-richtlijnen.

En toen Commissie-voorzitter Delors enkele jaren geleden voorspelde dat binnen afzienbare tijd driekwart van de sociale en economische wetgeving afkomstig is uit Brussel, was de algemene reactie: ja, ja, de EG wordt steeds belangrijker. Daarom waren de gemeenten blij met de zinsnede uit het zogenoemde bestuursakkoord met het kabinet: 'Het kabinet spant zich in waar mogelijk de belangen van gemeenten bij de voorbereiding en implementatie van Europese regelgeving te betrekken.' Vrij vertaald: wij handelen Brussel wel voor jullie af.

Bijgevolg trekken de gemeenten en provincies op eigen houtje naar Brussel om wat subsidie af te troggelen en om elkaar voor de voeten te lopen. Een dezer dagen gingen Burgemeester en Wethouders van Den Haag akkoord met de notitie 'De EG en de gemeente - Een eerste verkenning', waarin staat dat de Haagse lobbyist niet langer kortzichtig moet graaien naar subsidies. Hij dient 'structurele contacten' te onderhouden om de EG blijvend te beïnvloeden.

Het klinkt pretentief, maar het is niet onzinnig. Europarlementariër Metten: 'Den Haag loopt bijvoorbeeld mee in de race voor de vestiging van het Europees Merkenbureau. Op het beslissende moment moet premier Lubbers deze zaak verdedigen. Maar een goede gemeentelijke lobbyist zorgt ervoor dat Den Haag niet in een eerder stadium en op een lager ambtelijk niveau afvalt.' En dat kan, want de Brusselse bureaucratie 'staat waanzinnig open voor lobbyisten'. Al moet een burgemeester niet steeds hoogstpersoonlijk de Europees Commissaris willen spreken.

En voor het overige is lobbyen natuurlijk een kwestie van op het geëigende moment aan de bel trekken. Daags na de vliegcrash in de Bijlmermeer telefoneerde een Nederlandse Europarlementariër met het secretariaat van Delors. De Commissie-voorzitter had intern al te kennen gegeven dat de EG een gebaar moest maken. Enkele telefoontjes uit Amsterdam waren nog nodig om de zaak te organiseren. Binnen een dag werd twee miljoen gulden noodhulp officieel toegezegd. In Brussel wordt gesproken van 'een symbolisch bedrag met een hoge pr-waarde'.